

Fördjupad dokumentation av statistiken

Jordbruksföretag i Lantbruksregistret och Företagsregistret. Klassificering, sysselsättning och kombinationsverksamhet 2010 och 2013

Referensperiod: 2013

Produktkod(er): JO0106

Senast uppdaterad: 2016-02

Innehåll

1. KORT OM DOKUMENTATION OCH UNDERSÖKNING	2
1.1 Inledning.....	2
1.2 Undersökningens syfte.....	2
1.3 Undersökningens flöde.....	2
2. ANVÄNDARE OCH ANVÄNDARBEHOV	2
2.1 Nationell användning	4
2.2 Internationell användning	4
3. UPPGIFTSINSAMLING	5
3.1 Population och ram.....	5
3.2 Urvalsförfarande.....	5
3.3 Mätinstrument	8
3.4 Insamlingsförfarande	9
3.5 Åtgärder för förenklad uppgiftslämnande.....	11
4 STATISTISK BEARBETNING OCH REDOVISNING	11
4.1 Skattningar, modeller, beräkningar	11
4.2 Redovisning	11
4.3 Kvaliteten i redovisade data.....	11
5. UTVÄRDERING OCH UPPFÖLJNING	19
5.1 Ifyllt utvärderingsmall.....	19
5.2 Plan för analysrapporter.....	19
6. DOKUMENTATION AV OBSERVATIONSREGISTER FÖR ARKIVERING	26
7. LÄNKAR TILL YTTERLIGARE DOKUMENTATION	26

1. Kort om dokumentation och undersökning

1.1 Inledning

Beskrivning av statistiken, som åtföljer varje Statistiskt Meddelande, ger en kortare beskrivning av undersökningens syfte samt hur undersökningen gått till. Beskrivning av statistiken finns på Jordbruksverkets hemsida, på samma plats som det vanliga Statistiska meddelandet. Det är rekommenderat att först läsa igenom beskrivning av statistiken, för att se om den informationen täcker läsarens behov. Om behov sedan finns, läser man denna rapport, som ger en mer detaljerad information om undersökningen.

1.2 Undersökningens syfte

Jordbruksverket är statistikansvarig myndighet inom Jordbruksområdet. Det innebär att vi bland annat tar fram statistik om företagande, kombinationsverksamhet och sysselsättning inom jordbruket. Statistiken är EU-reglerad. Definitioner och trösklar för populationen jordbruksföretag och för vilka personer som räknas som sysselsatta inom jordbruket framgår av parlamentets och rådets förordning (EC) No 1166/2008. Statistiken sammanställs i Lantbruksregistret, LBR. De definitioner som används för jordbruksstatistiken inom EU överensstämmer inte fullt ut med de definitioner som används i Företagsdatabasen, FDB, eller i den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken, RAMS. FDB som är ett av SCB:s tre basregister har en viktig roll för registersystemet vid SCB. FDB regleras bland annat i (EC) No 177/2008 som innebär att alla verksamheter som har en ekonomisk aktivitet ska vara med.

På senare år har Jordbruksverket fått förfrågningar om hur de olika definitionerna hänger ihop och hur utvecklingen ska tolkas beroende på vilken statistikälla rörande antal företag och sysselsatta inom jordbruket som används. Förfrågningar kommer framförallt från politiker men också från forskare och utredare som utreder frågor ur ett landsbygdsperspektiv.

I det Regeringsuppdrag som gjordes av Tillväxtanalys under år 2014 med titeln "Bättre statistik för bättre regional- och landsbygdspolitik" Rapport 2014:04 var en av slutsatserna att sambanden mellan Jordbruksverkets statistik om jordbruksföretag och SCB:s statistik från Företagsdatabasen och RAMS borde tydliggöras, samt att det borde utredas om exempelvis uppgiftslämnarbördan skulle kunna minskas för företagen i LBR.

Syftet med denna undersökning är därför att ta fram officiell statistik i form av ett Statistiskt meddelande som visar på de likheter och skillnader som finns mellan registren. Resultatet visar hur sambandet mellan de olika definitionerna av jordbruksföretag ser ut mellan LBR, FDB och RAMS och hur resultat bör tolkas beroende av vilket register som använts. Det är även möjligt att utläsa om registren går att samköra, dels för att eventuellt minska uppgiftslämnarbördan och för att öka kvalitén.

1.3 Undersökningens flöde

Här presenteras undersökningens flöde:

2015-04-10 Begäran om utlämnande skickas till SCB.

För samtliga företag i *Företagsdatabasen* som har SNI-kod jordbruk, 0111–0164, antingen som primär verksamhet eller någon sekundär verksamhet begär Jordbruksverket uppgifter om:

- Personnummer/organisationsnummer
- Aktiv/passiv
- Primär och sekundär verksamhet
- Juridisk form
- Antal anställda/förvärvsarbetande
- Huvudarbetsställe
- Näringsgrenskod (SNI2007), fem första branscherna

För samtliga företag i *RAMS* som har SNI-kod jordbruk, 0111-0164, som första bransch¹:

- Personnummer/organisationsnummer
- Antal förvärvsarbetande
- Juridisk form

Utlämnandet avser uppgifter för år 2010 och år 2013.

2015-04-13 – 2015-06-15 Kontakt sker med Maria Håkansson på SCB om diverse frågor som rör utlämnandet.

På grund av ett tidsseriebrott i RAMS mellan 2010 och 2011 som påverkade jordbrukssektorn (se punkt 4.2) begär vi uppgifter enligt både den nya och gamla metoden för år 2010.

Vi tar även in uppgift om s.k. kombinatoröfretag i RAMS. Det är företag där någon antingen har deklarerat näringsverksamhet eller fått en kontrolluppgift kopplad till jordbruksföretaget men ingen på företaget har verksamheten som sin huvudsakliga sysselsättning.

2015-06-15 Utlämnandet skickas på sekretessprövning.

2015-07-03 Jordbruksverket mottager offert från SCB som beräknar leverera uppgifterna under vecka 35. Uppgifterna levereras som SAS-filer.

2015-08-14 Jordbruksverket accepterar offerten.

2015-08-17 SCB påbörjar framtagning av uppgifterna.

2015-08-25 SCB skickar datamaterialet.

2015-08-26 Jordbruksverket mottager datamaterialet

Antal poster som bifogas är:

RAMS 2010: 74 424

RAMS 2010 enligt 2013 års metod: 83 387

RAMS 2013: 84 794

FDB 2010: 118 599

FDB 2013: 130 242

2015-09-01 Bearbetning av datamaterialet påbörjas.

¹ Innebär att det minst är en person som har verksamheten som sin huvudsakliga sysselsättning.

2015-09-24 Mottager kompletterande belägenhetsinformation till företagen i RAMS.

2015-10-01 – 2016-02-12 Mailkontakt med Maria Håkansson om frågor som berör RAMS och Jessica Kühne om frågor som berör FDB.

2015-11-02 Som väntat är det ett antal företag som inte matchar mellan Jordbruksverkets Lantbruksregister och Företagsdatabasen. Jordbruksverket skickar därför dessa person- och organisationsnummer till SCB för att se om dessa företag är klassificerade under någon annan verksamhet i Företagsdatabasen och i RAMS.

2016-01-29 Möte mellan Jordbruksverket och SCB för att klarlägga att de beskrivna definitionerna i det Statistiska meddelandet är korrekta.

2016-01-22 Statistiskt meddelande (SM) och beskrivning av statistiken (BAS) färdigställs. Det Statistiska meddelandet innehåller resultatet, statistiken med kommentarer och tillhörande tabeller. Tabellerna redovisas i antal jordbruksföretag, jordbruksföretagare och antal sysselsatta efter län och storleksklass åker och jordbruksmark.

2016-02-05 Granskning och korrektur av SM och BAS.

2016-02-12 Publicering av SM och BAS.

2016-02-29 Fördjupad dokumentation färdigställs. Det Statistiska meddelandet följs av en Fördjupad dokumentation i enlighet med Riktlinjerna för Europeisk statistik. Den fördjupade dokumentationen ger en fördjupad beskrivning av användarbehov, framställningsprocessen och kvaliteten beskriven efter kvalitetskriterierna.

2. Användare och användarbehov

Jordbruksverket har fått förfrågningar om hur de olika definitionerna av jordbruksföretag hänger ihop mellan LBR, FDB och RAMS och hur utvecklingen ska tolkas beroende på vilken statistikälla som används. Förfrågningar kommer framförallt från politiker men också från forskare och utredare som utreder frågor ur ett landsbygdsperspektiv. Användare av jordbruksstatistiken ska kunna använda resultatet av undersökningen för att enklare förstå de skillnader som finns mellan registren.

2.1 Nationell användning

Statistik från LBR, FDB och RAMS används utbrett som bland annat underlag av beslutsfattande, journalister, forskare och privatpersoner. Med hjälp av resultatet i denna undersökning kan dessa användare förstå de skillnader som uppstår i statistiken beroende av vilket register som använts. Resultatet av undersökningen visar på att definitionerna av bland annat jordbruksföretag och sysselsatta skiljer sig mellan LBR, FDB och RAMS. Detta innebär att antal jordbruksföretag, dess driftsinriktningar och antal anställda skiljer sig.

Driftsinriktning/Näringsgren

Resultatet visar bland annat att det finns en möjlighet för FDB att förbättra kvalitén i SNI kodningen med hjälp av LBR. Genom resultatet går det utläsa att en stor andel av företagen i

FDB har klassificerats under näringsgren (SNI-kod) 0150 Blandat jordbruk och bland de jordbruksföretag i LBR som matchar mot FDB så har totalt 39 % av företagen klassificerats under näringsgren 0150 Blandat jordbruk. Det är i den av de jordbruksrelaterade näringsgrenarna i FDB som flest antal av jordbruksföretagen från LBR hittas. Detta innebär att FDB har en möjlighet att använda uppgifter om driftsinriktning från LBR för att kunna specificera företagen under 0150 Blandat jordbruk, som är en väldigt bred grupp. Detta ger en möjlighet till förbättrad specificering av företagen som skulle innebära ökad kvalitet i SNI-kodningen i FDB. Resultatet visar också att vid jämförelse av antal företag med mjölkproduktion är det troligt att FDB överskattar antalet företag med mjölkproduktion. På Jordbruksverket bygger statistiken över antal företag med mjölkproduktion på administrativa register. Dessa är tillförlitliga då samtliga nötkreatur är individmärkta och har en angiven produktionsplats. År 2013 fanns dessutom ett kvotssystem för mjölk som innebar att mjölkproduktionen per företag registrerades. Det är troligt att företag som tidigare var mjölkföretag inte har uppdaterad verksamhetsinriktning, dvs. SNI-kod i FDB. FDB har tidigare år använt LBR som hjälp för att sätta SNI-kodningen, senast var år 2008.

Kombinationsverksamhet

Resultatet visar även på att kvalitén i variabeln kombinationsverksamhet i LBR till viss del kan förbättras genom att hämta uppgifter om sekundära aktiviteter från FDB. Detta skulle även minska uppgiftslämnarbördan för ett flertal jordbruksföretag.

Sysselsättning

Vad gäller antal sysselsatta så visar resultatet på att skillnaderna i definitionerna mellan LBR och RAMS är väldigt stora. Totala antalet sysselsatta är inte jämförbart mellan registren men resultatet visar att antal anställda bland enbart de juridiska bolagen är snarlika. Detta innebär att uppgiftslämnarbördan kan minskas för ett antal företag samtidigt som kvalitén på variabeln torde öka då RAMS hämtar uppgiften från skatteadministrativa register medan LBR samlar in antalet via postenkäter.

2.2 Internationell användning

Då samtliga medlemsstater i Europeiska Unionen (EU) tar fram statistik om jordbruk och jordbruksföretagare enligt samma regleringar som Lantbruksregistret torde de ha samma problem med skillnader i definitionerna gentemot Företagsregistret.

3. Uppgiftsinsamling

Undersökningen bygger enbart på registeruppgifter från Lantbruksregistret (LBR), Företagsdatabasen (FDB) och Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS).

3.1 Population och ram

Populationen i LBR följer delvis EU regleringen (EG) nr 1166/2008 krav på hur ett jordbruksföretag ska definieras. FDB däremot följer bland annat EU regleringen (EG) nr 177/2008 krav som innebär att samtliga institutionella enheter som bedriver någon form av ekonomisk verksamhet ska finnas med i registret. I RAMS är målpopulationen de personer som borde varit folkbokförda i Sverige 31/12 aktuellt år och som har förvärvsarbetat. Detta innebär att definitionen av vad som är ett jordbruksföretag skiljer sig åt mellan registren. Även definitionen av sysselsatt och hur typ av driftsinriktning bestäms skiljer mellan registren.

Lantbruksregistret, LBR

För att ingå i Lantbruksregistrets population över jordbruksföretag krävs följande:

- brukar sammanlagt mer än 2,0 hektar åkermark eller
- brukar sammanlagt minst än 5,0 hektar jordbruksmark eller
- innehade djurbesättning en referensdag i juni aktuellt år som omfattade minst
- 10 nötkreatur eller
- 10 suggor eller
- 50 svin eller
- 20 får eller
- 1 000 fjäderfä

Driver yrkesmässig trädgårdsodling om minst

- 2 500 kvadratmeter frilandsareal eller
- 200 kvadratmeter växthusyta

De jordbruksföretag som uppfyller kraven på att ingå i LBR ska vara de som i bästa möjliga mån ska tillfredsställa både uppgiftslämnare och användare. Om gränserna för att ingå sätts för lågt kommer flera mindre företag med i undersökningen som inte anses tillföra något väsentligt till statistiken. Dessutom minskas uppgiftslämnarbördan om gränserna inte sätts för lågt. Om gränsen istället sätts alltför högt kommer företag att falla bort, vilket i sin tur skulle påverka statistikens kvalitet negativt.

LBR baseras till stor del på strukturundersökningarna (FSS) som regleras av EU genom Rådets förordning (EEG) 571/88 om uppläggningsen av gemenskapsundersökningar om företagsstrukturen i jordbruket. Undersökningarna genomförs i samtliga EU-länder och medfinansieras av EU-kommissionen (DG-AGRICULTURE).

De villkor som gäller för undersökningen regleras av EU:s förordning om Strukturundersökningarna (EG) nr 1166/2008. Denna förordning innebär att undersökningen enbart genomförs vart tredje år mot vartannat år perioden 1999 till 2007. År 2010 genomfördes undersökningen som en total undersökning av strukturen i jordbruket, medan år 2013 får undersökningen genomföras som en urvalsundersökning.

De år som strukturundersökningarna genomförs samordnas de med de årliga djurräkningar som samtliga medlemsländer måste genomföra i enlighet med EU förordningen (EG) nr 1165/2008. Statistiken i LBR är jämförbar med övriga EU- länders jordbruksstatistik.

Förutom EU:s krav finns nationella statistiska krav på att uppdatera populationen av jordbruksföretag i Lantbruksregistret (LBR) och utifrån det publicera officiell statistik enligt Lagen (2001:99) om den officiella statistiken och Förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Publicering av statistik avseende grödor, arealer och djur för samtliga jordbruksföretag i landet ingår inom den officiella jordbruksstatistiken.

Företagsdatabasen, FDB

I företagsdatabasen ska samtliga institutionella enheter (företag, organisationer, enskilda firmor, handelsbolag m.fl.) inom både privata och offentliga sektorn finnas med som bedriver någon form av ekonomisk verksamhet. I FDB finns sju olika objekttyper varav juridisk enhet är en. De juridiska enheterna ansvarar för de institutionella enheterna och omfattar:

- Alla juridiska personer (exklusive dödsbon)
- Fysiska personer som bedriver näringsverksamhet
- Fysiska personer som har inregistrerad firma
- Utländska fysiska personer ej bosatta i Sverige som bedriver näringsverksamhet i Sverige
- Dödsbon som är arbetsgivare och/eller momsregistrerade och/eller F-skatteregistrerad

Enligt följande riksdagsbeslut från 1963 har SCB i uppdrag att föra ett register över samtliga företag och deras arbetsställen.

- SFS 1984:692 Förordningen om det allmänna företagsregistret,
- SFS 1984:533 Lagen om arbetsställesnummer,
- SFS 2009:400 24 kap 8 paragrafen offentlighets- och sekretesslagen,
- SFS 2001:99 Lagen om den officiella statistiken,
- SFS 2001:100 Förordningen om den officiella statistiken.

I FDB klassificeras företag utefter svensk näringsgrensindelning (SNI 2007) som baseras på verksamhetens omsättning. SNI-koden/erna sätt i samband med registrering av företaget. För att klassificeras som ett jordbruksföretag, d.v.s. SNI 01, krävs därför att verksamheten har ekonomisk betydelse. För att klassificera primär aktivitet för företag som registrerat flera verksamheter utgår man efter den av verksamheterna som har högst omsättning.

Efter Sveriges inträde i Europeiska Unionen (EU) har en anpassning skett till EU-förordningar rörande ekonomisk statistik och företagsregister för statistiska ändamål. FDB:s innehåll regleras numera i Europaparlamentets och Rådets förordning (EG):

- (EG) nr 177/2008 om inrättande av en gemensam ram för företagsregister för statistiska ändamål.
- Nr 696/93 föreskriver de enheter som ska användas för observation och analys av produktionssystemet inom gemenskapen.
- Nr 1893/2006 om fastställande av den statistiska näringsgrensindelningen NACE rev. 2 (SNI 2007)

Det tidigare Företagsregistret döptes om till Företagsdatabasen ett par år efter Sveriges inträde i EU just för att markera det utökade innehållet.

Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik, RAMS

RAMS huvudsyfte är att mäta befolkningens sysselsättning. Målpopulationen i RAMS utgörs av de personer som enligt lagar och förordningar borde ha varit folkbokförda i Sverige 31/12 aktuellt år och som har förvärvsarbetat. Rampopulationen består av personer som är folkbokförda enligt registret över totalbefolkningen, RTB, 31/12 aktuellt år och som haft kontrolluppgifter² eller deklarerat för näringsverksamhet.

I rapporten, JO 34 SM 1501, ingår samtliga företag med verksamhet inom SNI 0111-0164 som under året utgett minst en kontrolluppgift för anställda eller som deklarerat för näringsverksamhet. I rapporten ingår både ”ordinarie” företag och kombinatörsföretag.

- Ordinarie företag:

² Arbetsgivare ska årligen lämna kontrolluppgifter om sina anställda till Skatteverket om bl.a. utbetald lön och avdragen skatt.

På samtliga ordinarie företag finns minst en person som har sin huvudsakliga sysselsättning³ i november månad, dvs. minst en som klassificerats som förvärvsarbetande på företaget. Det kan vara antingen en anställd via kontrolluppgift eller en egen företagare som klassificerats som förvärvsarbetande (dvs. deklarerat aktiv⁴ näringsverksamhet) och har verksamheten som sin huvudsakliga sysselsättning. Samtliga egna företagare har deklarerat aktiv näringsverksamhet bland de ordinarie företagen.

- Kombinatorföretag:

I utdraget från RAMS valde vi att även ta med de företag som är så kallade kombinatorföretag. På dessa jordbruksföretag finns det ingen som har sin huvudsakliga sysselsättning men samtliga företag har minst en person som fått kontrolluppgifter eller deklarerat näringsverksamhet. Dock har de personerna en högre novemberinkomst från ett annat företag. Dessa personer är så kallade kombinatorer. Verksamheten kan vara både aktiv eller passiv.

RAMS regleras inte av någon EU-förordning men eftersom registret baseras på flertalet administrativa register som i sin tur regleras av EU-förordningar påverkas RAMS indirekt av de EU-regleringarna.

3.2 Urvalsförfarande

I LBR har hela populationen använts vid matchningen med FDB och RAMS. FDB i sig är ett totalregister som inte gör något urval, samtliga institutionella enheter (företag, organisationer, enskilda firmor, handelsbolag m.fl.) som bedriver någon form av ekonomisk verksamhet, oavsett om de tillhör den privata eller den offentliga sektorn ingår. Till denna undersökning användes samtliga företag med någon verksamhet inom SNI-kod 01 jordbruk, ej medräknat 0170 Jakt och service i anslutning härtill. Då ett företag kan ha flera verksamhetsinriktningar kontrollerades upp till och med fem branscher.

SNI-koden, näringsgrenskoden, ska beskriva företagets verksamhet enligt den gällande standarden för svensk näringsgrensindelning, SNI 2007. SNI 2007 följer EU:s näringsgrensindelning NACE. Strukturen i SNI består av fem nivåer⁵. I avdelning A ingår jordbruk, skogsbruk och fiske. Dessa är uppdelade i huvudgrupperna 01 Jordbruk och jakt samt service i anslutning härtill, 02 skogsbruk och 03 Fiske och vattenbruk. Varje huvudgrupp är uppdelad i Grupp, Undergrupp och Detaljgrupp. Nedan visas detaljgrupp för 01 Jordbruk och jakt samt service i anslutning härtill.

Detaljgrupp	Benämning
01.110	Odling av spannmål (utom ris), baljväxter och oljeväxter
01.120	Odling av ris
01.131	Potatisodling
01.132	Socketbetsodling

³ Ingen större ekonomisk inkomst från annat företag/verksamhet i november månad.

⁴ För att betraktas som aktiv skall den skattskyldige ha ägnat sig åt verksamheten i en omfattning som motsvarar minst en tredjedel (ca 500 timmar) av en anställning på heltid.

⁵ Samtliga näringsgrenar finns beskrivna på <http://www.sni2007.scb.se/>

01.133	Odling av grönsaker (köksväxter) på friland
01.134	Odling av grönsaker (köksväxter) i växthus
01.135	Svampodling m.m.
01.140	Odling av sockerrör
01.150	Odling av tobak
01.160	Odling av fiberväxter
01.191	Odling av prydnadsväxter i växthus
01.199	Odling av övriga ett- och tvååriga växter
01.210	Odling av druvor
01.220	Odling av tropiska och subtropiska frukter
01.230	Odling av citrusfrukter
01.240	Odling av kärnfrukter och stenfrukter
01.250	Odling av andra frukter och bär samt nötter
01.260	Odling av oljehaltiga frukter
01.270	Odling av växter för dryckesframställning
01.280	Odling av kryddväxter, drog- och medicinalväxter
01.290	Odling av andra fleråriga växter
01.301	Odling av plantskoleväxter i växthus
01.302	Odling av plantskoleväxter m.m. på friland
01.410	Mjölproduktion och uppfödning av nötkreatur av mjölkras
01.420	Uppfödning av andra nötkreatur och bufflar
01.430	Uppfödning av hästar och andra hästdjur
01.440	Uppfödning av kameler och kameldjur
01.450	Uppfödning av får och getter
01.461	Uppfödning av smågrisar
01.462	Uppfödning av slaktsvin
01.471	Äggproduktion (för försäljning)
01.472	Uppfödning av fjäderfä, ej äggproduktion
01.491	Renskötsel
01.492	Uppfödning av sällskapsdjur
01.499	Övrig uppfödning av andra djur
01.500	Blandat jordbruk
01.610	Service till växtodling
01.620	Service till husdjursskötsel
01.630	Bearbetning av skördade växter
01.640	Bearbetning av utsäde
01.700	Jakt och service i anslutning härtill

Även RAMS är en totalundersökning där vi avgränsat populationen till de företag som har SNI-kod 0111–0164. I utdraget från RAMS ingår inte heller de företag som tillhör 01700 Jakt och service i anslutning härtill.

3.3 Mätinstrument

Undersökningen är helt registerbaserad. All information hämtas från LBR, FDB och RAMS. Följande mätinstrument använder de nämnda registren sig av:

Lantbruksregistret, LBR

LBR baseras både på administrativa register och uppgifter från enkätundersökningar.

De administrativa register som används är följande:

- ARARAT. Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd. Härifrån hämtas i första hand uppgifter om grödfördelade arealer på jordbruksföretagen.
- CDB. Jordbruksverkets Central nötkreatursregister. En del av registret innehåller information om identiteten hos enskilda djur, både levande och döda, såsom kön, födelsedatum, ras och ålder. En annan del innehåller information om händelser som gäller enskilda djur, t.ex. födelse, slakt, köp och försäljning samt överföring mellan olika lantbruk etc.
- Registerenheten. Tillhandahåller fjäderfä-, får- och svinregister. Använd för att fånga upp nystartade företag
- LBR uppdateras också löpande med information från pågående enkätundersökningar:
- Djurräkning. Årligen
- Strukturundersökning (FSS). Vart tredje år
- Trädgårdsundersökning. Årligen

Företagsdatabasen, FDB

FDB baseras till stor del på administrativa register. Bland annat uppdateras FDB med information från:

- Skatteverket. Skatteverket samlar in information via blanketter för bland annat skatte- och avgiftsanmälan, kontrolluppgifter och momsdeklaration. Samtliga juridiska och fysiska personer som är registrerade för moms, F-skatt eller som arbetsgivare finns därmed registrerade.
- Bolagsverket
- Svensk Adressändring AB. Svensk Adressändring får adressändringar från företag. Dessa levereras veckovis till Skatteverket.
- Kammarkollegiet
- Länsstyrelser
- Lantmäteriet
- Andra register och undersökningar på SCB

Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik, RAMS

RAMS använder sig utav uppgifter från följande administrativa register:

- Det skatteadministrativa Kontrolluppgiftsregistret. Har uppgifter om individers anställningar.
- Standardiserade räkenskapsutdragen, SRU. Härifrån hämtas uppgifter för att definiera enskilda näringsidkare, dvs. de personer som deklarerat näringsverksamhet.

Samt följande register från SCB:

- Registret över totalbefolkningen den 31 december respektive år. Används för observation av objektet individ
- Företagsdatabasen. Används för observation av objekten företag och arbetsställe
- Inkomst- och taxeringsregistret
- Befolkningens utbildning samt
- Befolkningens studiedeltagande

3.4 Insamlingsförfarande

Ej aktuellt.

3.5 Åtgärder för förenklad uppgiftslämnande

Ej aktuellt.

4 Statistisk bearbetning och redovisning

4.1 Skattningar, modeller, beräkningar

Uppgifterna från respektive register har behandlats och matchats mot varandra i dataprogrammet SAS. För att kunna matcha LBR mot FDB och RAMS har person- och organisationsnummer använts. I LBR kan ett företag bestå av flera olika personer. Detta medför att vi inte har ett 1-till-1-förhållande mellan LBR och FDB/RAMS. I första hand har koppling skett mot huvudbrukaren i LBR, men om man inte fått någon träff så har koppling skett mot de övriga personerna på LBR-företaget. Som exempel kan två företag i FDB eller RAMS kopplas till ett LBR-företag. Exempelvis om två syskon driver en gård tillsammans och de både registrerar sig som enskild näringsidkare innebär detta två företag i FDB medan de i LBR troligtvis kan kopplas till ett företag.

Alla företag i FDB och RAMS hade inte fullständiga adressuppgifter. De är markerade med ”okänd adress” i tabellerna. Det kan innebära att adressen är skyddad eller att FDB och RAMS inte fått fullständiga adresser från Skatteverket.

I de fall som man fått koppling till LBR från FDB och RAMS, så har uppgift om län, PO8 osv. hämtats från LBR. Detta beroende på att vi ville kunna koppla på storleksgrupp åker och storleksgrupp jordbruksmark som finns i LBR. Dessutom minimerade vi då också antalet företag med okänd eller utländsk adress.

I matchningen mellan LBR och FDB var det ett antal företag som inte gick att matcha. De företag i LBR som inte gick att matcha mot FDB skickades till SCB för att se om dessa är klassificerade under någon annan verksamhet i Företagsdatabasen. Av de cirka 14 000 företagen i LBR som skickades till SCB var närmare 70 % klassificerade som aktiva i någon näringsgren utöver jordbruk. Runt 20 % av företagen fanns inte med i FDB alls och resterande 10 % var företag som inte klassificerats som aktiva. Av de aktiva företagen så hittas mer än hälften under näringsgren 02 Skogsbruk.

4.2 Redovisning

Resultaten redovisas i ett Statistiskt meddelande (SM) på Jordbruksverkets hemsida www.jordbruksverket.se samt www.SCB.se med publiceringsdatum den 12 februari 2016. I det Statistiska meddelandet redovisas antal jordbruksföretag, jordbruksföretagare och sysselsatta efter:

- riket,
- län,
- produktionsområde

- storleksgrupp åker
- storleksgrupp jordbruksmark

Underökningen bygger på en matchning med hjälp av organisations- och personnummer mellan Lantbruksregistret (LBR), Företagsdatabasen (FDB) samt Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS). Tabellerna som ingår i det Statistiska meddelandet redovisar resultatet av matchningsförfarandet.

Uppgifterna som denna undersökning använt från FDB och RAMS baseras på ett utdrag som gjordes i augusti 2015 från respektive register för åren 2010 och 2013. För att ta hänsyn till att metoden i RAMS förändrades mellan 2010 och 2011 baseras uppgifter från RAMS år 2010 på samma metod som gällde år 2013. I tabellerna redovisas dock även totalsumman av antal företag/ägare enligt den gamla metoden, som gällde 2010.

Uppgifterna som använts till matchningen från LBR är från LBR 2010 och 2013. År 2010 ändrades definitionen på ett jordbruksföretag i LBR. Detta för att bättre stämma överens med EU:s definitioner. I och med detta redovisas i vissa tabeller även totalsumman av antal företag/ägare för år 2010 enligt tidigare definitioner.

4.3 Kvaliteten i redovisade data

Det redovisade materialet baseras enbart på registeruppgifter. Samtliga register bedöms ha hög tillförlitlighet. Uppgifterna från respektive register har behandlats och matchats mot varandra i dataprogrammet SAS. Bearbetningsfel kan förekomma men bedöms inte påverka resultatet i stort.

LBR, FDB och RAMS baseras på diverse olika källor, både undersökningar och administrativa register, som påverkar registrens kvalitet. Nedan beskrivs tillförlitligheten i ett par av källorna, samt uppdateringar, kontroller och osäkerhetsmått.

Lantbruksregistret

Lantbruksregistret, LBR, används som grund för den jordbruksstatistik som levereras till EU vilket innebär att det ställs krav på hög kvalitet. LBR används också som underlag i diverse Statistiska meddelanden samt av bland annat jordbruksdepartementet, länsstyrelser och kommuner, forskare och allmänheten.

Källor, uppdateringar och kvalitet

LBR baseras på både enkätundersökningar och administrativa register. En viktig källa till LBR är strukturundersökningen (FSS) om jordbrukets struktur. Undersökningen genomförs av samtliga EU:s medlemsstater enligt förordningen om Strukturundersökningarna (EG) nr 1166/2008. Denna förordning innebär att undersökningen enbart genomförs vart tredje år mot vartannat år perioden 1999 till 2007. De år som strukturundersökningen genomförs kan alla variabler i LBR uppdateras. Övriga år sker uppdateringar med hjälp av andra undersökningar (exempelvis djurräkningen) och registeruppgifter. Hela LBR är därför inte möjligt att uppdatera utan ”senast kända värde” används tills ny information finns tillgänglig. Både FSS och de årliga djurräkningarna har förordningar som innebär att precisionskrav på medelfel för den statistik som skickas till EU:s statistikmyndighet Eurostat måste uppfyllas.

De av administrativa register som används för att uppdatera LBR är främst Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd (ARARAT) och centrala nötkreatursregistret (CDB).

- I ARARAT återfinns bland annat uppgifter om jordbrukarnas ansökningar om arealbaserade stöd och ersättningar. Dessa baseras på Rådets förordning (EG) nr 1782/2003 av den 29 september 2003 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare. När jordbrukarna ansöker om gårdsstöd måste de deklarerat användningen av all jordbruksareal på jordbruksföretaget, t.ex., vilka grödor som odlas, arealen för respektive gröda eller arealer för träda. Kvaliteten i ARARAT bedöms som mycket god på grund av regelbundna kontroller, både administrativa och i fält, som utförs. Konsekvenserna för jordbrukarna är stora om ansökan är felaktig.
- I strukturundersökningen används CDB för att hämta in uppgifter om antalet nötkreatur. CDB upprättades enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1760/2000 av den 17 juli 2000 om upprättande av ett system för identifiering och registrering av nötkreatur samt märkning av nötkött och nötköttsprodukter. I CDB framgår det dock inte om enskilda kor är mjölkkor eller am- och dikor. Därför antas vid statistikframställningen att alla kor hos producenter av mjölk för försäljning är mjölkkor. Detta antagande görs mot bakgrunden att mjölkproduktionen i Sverige är specialiserad och endast i ringa omfattning kombineras med uppfödning av köttdjur. Det förekommer dock att kor för köttproduktion finns hos mjölkproducenter. Vanligast förekommande är detta när en mjölkproducent håller på att avveckla sin verksamhet för att sedan gå över till köttproduktion. Detta innebär att antalet mjölkkor överskattas något samtidigt som antalet övriga kor underskattas med samma andel. Denna över- och underskattning bedöms dock vara mindre än 1 %. De uppgifter som hämtas från CDB bedöms hålla mycket hög kvalitet. Detta eftersom det utförs både administrativa kontroller och fältkontroller. Att jordbrukaren uppdaterar CDB och att informationen är korrekt är i jordbrukarens intresse då eventuella felaktigheter eller förseningar kan innebära förlorat gårdsstöd eller ytterligare kostnader.

Eftersom uppgifterna i LBR kommer från diverse olika källor används orgid, kundnr, PPN, telefonnummer och adress för att koppla samman företagen. Det största problemet vid uppdateringar är att kopplingarna mellan de olika källorna inte är hundra procent. Ett antal företag försvinner samt tillkommer varje år på grund av detta. Om nya uppgifter inte kan kopplas samman med ett tidigare företag skapas ett nytt. De nytillkomna företagen består till viss del av företag där man bytt person som söker stöd och där vi inte kan hitta någon koppling till ett existerande företag i LBR. De företag som försvinner är företag som tidigare ingått i något av stödsystemen, men som nu inte söker några stöd. Dessa företag samlas i en pott och ingår i utskicket vid nästa strukturundersökning för att man inte ska missa några företag som slutar att hämta stöd, men som ändå fortsätter med sitt lantbruk.

Kontroller och osäkerhetsmått

Då strukturundersökningen är en så pass stor del av LBR beskrivs här ett par kontroller och imputeringar som görs för att säkerställa så hög kvalitet som möjligt i slutresultaten.

Uppgifterna samlas in via postenkät eller webbenkät. För uppgifter som inkommer via webben kontrolleras enskilda uppgifter genom programmerade valideringar i webbsystemet. Även ifyllda frågeformulär som kommer in till Jordbruksverket gick igenom samma valideringar efter att de hade blivit skannade och verifierade. De programmerade valideringarna består bland annat av kontroller av att enkäten är fullständigt ifylld, summeringskontroller och extremvärden.

I de fall där data inte går igenom valideringskontrollerna görs en manuell kontroll. För att komplettera eller rätta till uppgifterna görs telefonintervjuer med jordbrukarna eller uppgifterna hämtas från register eller tidigare undersökningar. Om varken intervjuer eller tidigare uppgifter finns att tillgå används olika imputeringsmetoder.

Över- och undertäckning förekommer bland målpopulationen till strukturundersökningen.

- Övertäckning kan exempelvis vara om jordbruksföretag som lagts ner fanns med i undersökningen. Upptäcks de under undersökningens gång så kan de tas bort.
- Undertäckning kan exempelvis vara nybildade företag som inte fanns med i varken ARARAT eller fjäder-, får- eller svinregistret, dessa är inte med.

Då LBR till stor del bygger på enkätundersökningar finns risk för mätfel. Det kan exempelvis röra sig om ifall företag lämnat fel uppgifter i frågeformuläret till undersökningen eller i sin rapportering till de administrativa register som används. Generellt bedöms mätfelen i undersökningen vara mycket små. Detta p.g.a. det faktum att jordbrukarna under en lång rad av år har lämnat uppgifter av ungefär samma karaktär till Lantbruksstatistiken och därför har god vana av att fylla i denna typ av frågeformulär. Däremot fanns enskilda avsnitt i frågeformulären där jordbrukarna dels ställde mer frågor per telefon om vad som skulle fyllas i, dels utelämnade svar i högre grad.

Svarsbortfall förekommer i viss mån i strukturundersökningen. År 2010 och 2013 var det mellan 3– 4 % som inte besvarade enkäten alls.

Företagsdatabasen

Företagsdatabasen (FDB), som är ett av SCB:s basregister, används som urvalsram för främst ekonomisk statistik både inom och utanför SCB. FDB används också som urvalsram via systemet för samordnade urval (SAMU). FDB används som samordningsinstrument avseende bestånd, enhetsavgränsningar och klassificeringar för hela den ekonomiska statistiken. Ur FDB hämtas också namn- och adressuppgifter på de företag, arbetsställen och/eller verksamhetsenheter som ska ingå i olika undersökningar. Förutom användningen inom Sverige rapporteras uppgifter årligen till Eurostat.

Källor, uppdateringar och kvalitet

För att upprätthålla en hög kvalitet i FDB uppdateras uppgifterna så ofta som möjligt. De viktigaste uppdateringarna sker löpande från Skatteverket, Bolagsverket och Svensk Adressändring AB. Enligt förordningen (SFS 1984:692) om det allmänna företagsregistret får Skatteverkets och Bolagsverkets register användas som källor. I FDB ska den senast tillgängliga information om företagen och deras verksamhet finnas. Eftersom företagsuppgifterna från FDB används så pass utbrett på SCB och av andra aktörer i samhället ökar chansen för att fel i uppgifterna hittas och rättas till.

För att FDB ska kunna hålla hög kvalitet krävs det att de administrativa källorna håller hög kvalitet.

Hos Skatteverket gör företag sin grundregistrering, detta är ett måste för att bli registrerad för moms, som arbetsgivare och för F-skattsedel. För att en företagare ska kunna betala ut ersättning måste man registrera sig hos skatteverket som arbetsgivare. Det ligger så pass starkt i företagarens eget intresse att själva registreringen blir gjord vilket innebär att själva grundregistreringen inte ger upphov till stora måtfel.

Däremot har det visat sig finnas viss risk för måtfel i registreringen av uppgift om belägenhetsadress. Antingen fyller inte företagaren i belägenhetsadress eller missförstår frågan och fyller i postadress eller hemadress i stället för belägenhetsadress. Detta innebär att belägenhetsadressen hänförs till fel län eller kommun vilket kan ge ett missvisade resultat.

Eftersom Skatteverkets register används i så stor utsträckning i FDB påverkas innehållet i FDB av de definitioner och regler som gäller i skatteregistren. Gör Skatteverket ändringar i definitionerna kan det få stora konsekvenser i FDB. Bland annat så har gränserna i momsregistret förändrats under åren. I FDB innebär en registrering i momsregistret att en juridisk enhet i FDB betraktas som verksam. Följande definitionsförändringar har till exempel gjorts:

- 1987 höjdes gränsen för momsregistrering från 10 000 kr till 30 000 kr, vilket ledde till att antalet verksamma företag minskade med ca 30 000 företag.
- 1991 höjdes momsgränsen till 200 000 kr och ett stort antal företag, ca 70 000, inaktiverades.
- 1996 sänktes momsgränsen från 200 000 kr till 0 kr, och över 200 000 företag tillkom.

Näringsgrenskodning, SNI

Företagens verksamhet beskrivs med näringsgrenskoder (SNI-koder) enligt den gällande standarden för svensk näringsgrensindelning. SNI ingår i ett internationellt system av ekonomiska klassifikationer och utgår från EU:s näringsgrensstandard NACE. Den nu gällande versionen av SNI benämns SNI 2007, motsvarande EU-version är NACE Rev. 2. Användandet av NACE är obligatoriskt inom det europeisk-statistiska systemet vilket gör att den svenska statistiken är jämförbar på europeisk nivå.

SNI-kod sätts i samband med registrering hos Skatteverket, antingen av företaget självt eller av Skatteverkets handläggare. Ett företag kan registrera en eller flera SNI-koder som ska återspegla företagets ekonomiska verksamhet. Eftersom företagaren till viss del själv väljer SNI-kod finns en risk för *måtfel* om ett företag registrerar fel näringsgrenstillhörighet. Det är däremot i många fall företagarens intresse att uppge rätt näringsgren då koden kan ha betydelse för att exempelvis få nedsättning av arbetsgivar- och egenavgifter inom stödområde. I SCB:s Företagsregister tilldelas även arbetsställen samt andra statistiska enheter SNI-koder. I stort sett alla arbetsställen med anställda har minst en SNI-kod (99,9 procent). För arbetsställen utan anställda saknar 2,6 procent uppgift om SNI-kod. Detta *partiella bortfallet* är en kvalitets brist i FDB och berör cirka 7 700 verksamma företag som saknar näringsgrenskod år 2013.

SNI-koder underhålls och uppdateras i registret utifrån feedback från undersökningar, ändringar från Skatteverket eller andra kontakter. Om ett företag ändrar sin verksamhetsinriktning uppmanas de av bland annat Skatteverket och SCB att ändra sin SNI-

kod genom antingen www.verksamt.se eller kontakta Skatteverket. Det finns en risk att företag ändrar sin verksamhet utan att meddela detta och därmed kvarstår med felaktig SNI-kod i registren.

För lantbruksföretagen i FDB har SCB vid ett par tillfällen tidigare år använt lantbruksregistrets (LBR) uppgifter om verksamheten som grund för SNI-kodningen. Detta för att minimera risken för mätfel på grund av fel SNI-kod. Senast detta gjordes var 2008 och det är inte bestämt när det ska ske igen. En anledning till varför FDB inte tar hjälp av LBR är på grund av svårigheter att matcha företagen vilket leder till mycket manuellt arbete som kräver mycket resurser.

Kontroller och osäkerhetsmått

All den administrativa informationen som kommer från Skatteverket kontrolleras både maskinellt och manuellt för att kontrollera validitet och rimlighet. Felaktigheter och orimligheter åtgärdas innan den egentliga uppdateringen sker. De flesta förändringar på företag med över 10 anställda och företag med flera arbetsställen leder till en kontakt med företaget innan ändring görs i FDB.

I FDB kan ett företag ha flera arbetsställen. Varje arbetsställe ska ha ett arbetsställesnummer. Uppgiftsskyldighet om arbetsställesnummer regleras i Skatteförfarandelagen (2011:1244). SCB skickar årligen ut enkäten ”Kontroll av uppgifter i SCB:s Företagsdatabas” till alla företag med mer än ett arbetsställe, cirka 8 000 företag. Dess primära syfte är att företagen ska kontrollera arbetsställesnumret (ASTNr), som ska anges på varje anställds kontrolluppgift (KU) till Skatteverket. Enkäten samlar även in ändrade adressuppgifter m.m. som gör det möjligt att hitta och korrigera felaktigheter i registret.

För FDB är de största osäkerheterna täckningsfel och mätfel. Eftersom FDB baseras på administrativa register finns en stor risk för under- och övertäckning. Framst på grund av att det tar en viss tid att registrera informationen om att en verksamhet har lagts ned respektive startats upp. Täckningsfel beror också på att informationskällor saknas samt systembegränsningar. SCB bedömer ändå att fullständigheten i registret är mycket god. Så kallad ”svart verksamhet” saknas i Företagsdatabasen vilket bidrar till undertäckning. Undertäckning uppstår också då FDB inte har möjlighet att fånga upp om nya företag har fler än ett arbetsställe. FDB använder här enbart information från andra undersökningar på SCB som har direkt kontakt med företag. Övertäckning i sin tur kan uppstå då företag som inte längre har någon ekonomisk verksamhet fortfarande är registrerade för moms hos Skatteverket. Dessa företag finns då kvar i FDB som verksamma vilket resulterar i att användare får med en viss del inaktiva företag i sina urval.

Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik

Då användarna av den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken, RAMS, är många ställs också krav på hög kvalitet. Framst används statistiken av olika regionala aktörer såsom kommuner, länsstyrelser, regioner, statliga verk och myndigheter. Detta för att beskriva landets sysselsättningsutveckling och näringsstruktur. Statistiken används även som informationskälla i andra SCB-undersökningar samt för urval och stratifiering. Sysselsättningsförhållandena som beskrivs i RAMS överensstämmer i stort sätt med Arbetskraftsundersökningarnas (AKU) resultat.

För att kvalitén i RAMS ska vara hög krävs tillförlitliga register som håller hög kvalitet. En osäkerhet som kan uppstå vid användandet av enbart administrativa register är då uppgifterna har ett annat syfte än den statistikframställning som RAMS avser. Överlag håller de registeruppgifter som RAMS använder god kvalitet men uppgifterna kan behöva bearbetas för att kunna användas.

Källor, uppdateringar och kvalitet

Uppgifter hämtas främst från skatteadministrativa register samt statistikregister som SCB förfogar över. Information om förvärvsarbete återfinns på de kontrolluppgifter som varje arbetsgivare är skyldig att lämna till Skatteverket för de personer som fått kontant bruttolön eller annan ersättning utbetald under året. Personer som deklarerar näringsverksamhet lämnar s.k. Standardiserade räkenskapsutdrag (SRU). SCB får tillgång till båda dessa material genom överföring från Skatteverkets databas. Uppgifterna från Skatteverket kompletteras med företags- och arbetsställeinformation från SCB:s Företagsdatabas (FDB) där senast kända uppgift används.

Då RAMS bygger på registeruppgifter används huvuddelen av de variabler som samlas in utan ytterligare granskning. Det innebär att kvaliteten är densamma som i källregistren. Variablerna som hämtas från Skatteverkets kontrolluppgiftsregister kan antas ha god kvalitet då uppgifterna granskas och korrigeras av Skatteverket för att tjäna som underlag för statens skatteintag. Även de uppgifter som hämtas från andra SCB-register anses ha god kvalitet med avseende på de variabler som ingår i RAMS.

Mellan årgång 2010 och 2011 skedde två metodförändringar i RAMS för att förbättra kvalitén. Förändringarna gällde personer som är 65 år eller äldre och gjordes främst för att få en enhetligare behandling av gruppen egna företagare samt för att populationsavgränsningen beträffande ålder ska överensstämma med Arbetskraftsundersökningen, AKU. Den gamla metoden som gällde 2010 och tidigare innebar att egna mellan 65-84 år avgränsats tillsammans med personer som har kontrolluppgifter när det bedöms om företaget är förvärvsarbetande eller ej. Företagare har här inte någon lön utan resultatet av aktiv näringsverksamhet har summerats som ett lönebelopp. Detta lönebelopp har behövt komma över ett visst gränsvärde för att egna företagare ska klassas som förvärvsarbetande. Enligt denna metod var det därmed svårare för egna företagare över 65 år att klassas som förvärvsarbetande. Metoden ledde till en rejäl nedgång bland de äldre egna företagarna. För egna företagare mellan 15 och 64 år har det räckt med att deklarerat en aktiv näringsverksamhet för att klassas som förvärvsarbetande oavsett om verksamheten bedrivs med över eller underskott.

Enligt den nya metod som gäller från och med år 2011 klassas egna företagare över 65 år på samma vis som de under 65 år. Detta innebar en markant ökning av antalet egna företagare över 65 år. Näringsgren Jordbruk, skogsbruk och fiske var en näringsgren där många egna företagare tillkom.

I RAMS 2011 reviderades även den övre åldersgränsen. Tidigare år har personer mellan 15-84 år kunnat bli klassificerade som förvärvsarbetande. Från och med 2011 är den övre åldersgränsen 74 år vilket överensstämmer med AKU.

Eftersom rapporten, JO34SM1501, använder uppgifterna från både år 2010 och 2013 har vi valt att använda uppgifter för 2010 som baseras på samma metod som 2013. Detta för att få

ett så jämförbart resultat som möjligt. I tabellerna redovisas även totalsumman av antal företag/företagare enligt den gamla metoden, som gällde 2010.

Kontroller och osäkerhetsmått

Eftersom huvuddelen av uppgifterna som samlas in till RAMS kommer från register där granskning av uppgifterna redan gjorts kontrolleras och bearbetas inte de flesta uppgifterna igen.

Följande två variabler kontrolleras dock extra noga:

- Arbetsställesnummer:

Denna variabel överförs ogranskad från Skatteverket eftersom de enbart samlar in uppgiften för SCB:s räkning. Alla företag med mer än ett arbetsställe ska ange arbetsställesnummer på kontrolluppgifterna. Uppgiften används för att möjliggöra en koppling mellan en individ, det arbetsställe denne arbetar vid och uppgifter om detta arbetsställe. Numret används för att hämta uppgifter om arbetsställets näringsgren och belägenhet från FDB. Mycket arbete läggs ner på att granska dessa uppgifter om arbetsställesnummer och vid stora avvikelser från förväntade värden, exempelvis om arbetsställesnumret har angivits fel eller värden saknas kontaktas arbetsgivarna/företagen för rättning. Andra orsaker kan vara att organisationsnumret som anges på kontrolluppgiften inte finns i Företagsdatabasen eller att ett visst företag har flera arbetsställen, utan att detta kommit till SCB:s kännedom. Rättning av arbetsställesnumret sker via webb- eller postenkät. Övriga felaktiga uppgifter kontrolleras och rättas antingen genom kontakt (telefon, brev etc.) med aktuellt företag eller utifrån annan hjälpinformation.

- Sysselsättningsstatus:

Denna variabel granskas noga då den delvis baseras på en metod. För att definieras som sysselsatt/förvärvsarbetande i RAMS krävs att personen är mellan 15-74 år och har arbetat minst 4 timmar i november månad. Personer som är över 74 år redovisas alltid som ej förvärvsarbetande. Företagare som deklarerar inkomst av aktiv näringsverksamhet skattas också som förvärvsarbetande. Om en person driver fler näringsverksamheter ska minst en av dessa bedrivas aktivt för att skattas som förvärvsarbete. Aktiv näringsverksamhet innebär att företagaren ska ha ägnat sig åt verksamheten i en omfattning som motsvarar minst en tredjedel (ca 500 timmar) av en anställning på heltid. Här kan *mätfel* förekomma om uppgiften huruvida näringsverksamheten är aktiv eller passiv saknas.

Att sysselsättningen utgår från de som arbetat minst 4 timmar i november används också av ILO (International Labour Organization). Arbetstid finns dock inte i de administrativa register som RAMS använder vilket gör att inkomstuppgifter, utbetald kontant bruttolön enligt kontrolluppgifter från arbetsgivare, används som grund för klassificeringen. Denna metod för att skatta sysselsättningen innebär att viss felklassificering förekommer främst gällande säsongarbetande personal och de med lös anknytning till arbetsmarknaden. Främst är det två feltyper som kan förekomma, nämligen att novembersysselsatt klassificeras som ej förvärvsarbetande och ej novembersysselsatt klassificeras som förvärvsarbetande. Det uppstår då viss grad av mätfel i variabeln ”sysselsättningsstatus” som främst beror på felaktig eller saknad uppgift om vilken tid som kontrolluppgiftens information omfattar eller saknad uppgift om vilken tid företagarinkomsten gäller. För företagarinkomsten

antas att företaget har haft verksamhet hela året. Dessa mätfel påverkar de antal sysselsatta/förvärvsarbete och förvärvsintensitet men olika felklassificeringar tar till viss del ut varandra på aggregerad nivå.

Under- och övertäckning är en felkälla som innebär att individpopulationen innehåller eller saknar personer som egentligen ska finnas med eller inte finnas med. Uppgifterna hämtas från Registret över totalbefolkningen (RTB) och det rör sig om personer som flyttat in i landet respektive flyttat ut ur landet, avlidit före den 31/12 samt personer som emigrerat/bor utomlands under hela året, men som fortfarande är folkbokförda i Sverige.

I uppgifterna som hämtas från FDB förekommer både under- som övertäckning gällande företag och arbetsställe. Detta på grund av eftersläpningar av rapportering till Företagsdatabasen (FDB). Det kan avse tillkomna företag och/eller arbetsställen som ej har registrerats och avslutade företag och/eller arbetsställen som ej har avregistrerats. Undertäckning kan också avse företag och/eller utbetalare av lön som ej uppfyller kriterierna för att ingå i FDB.

5. Utvärdering och uppföljning

5.1 Ifylld utvärderingsmall

Tillräcklig kvalitet i den officiella statistiken

Förenklat uppgiftslämnande

kriterie	CoP indikator	Fråga	Beskrivning	Ja	Nej	Delvis	Ej aktuellt	Kommentar
A2, C5	8.2/9.1/9.5	1.	Har metod för uppgiftsinsamling samt enkätfrågor och/eller intervjufrågor noggrant övervägts i syfte att göra uppgiftslämnandet så enkelt som möjligt? (4§ förordningen om officiell statistik)				X	
A2, C7	9.2	2.	Har tidsåtgången och kostnaden för uppgiftslämnarna uppskattats? (4§ förordningen om officiell statistik)				X	
A2		3.	Om uppgifter samlas in från kommuner eller privata näringsidkare: Har samråd skett enligt 3§ samrådsförordningen (1982:668). I praktiken; Har samråd skett med NNR, Kommunförbund etc.?				X	
		4.	Har uppgiftslämnarna fått information om följande? (7§ förordningen om officiell statistik)					

A2		4a	Ändamål med uppgiftsinsamlingen				X	
A2	2.1/2.3	4b	Vilken lag/förordning/föreskrift som reglerar skyldighet att lämna uppgifter				X	
A2	2.3	4c	Om uppgiftslämnandet är frivilligt				X	
A2		4d	Av vem och/eller på vems uppdrag samlas uppgifterna in				X	
A2		4e	Om samråd skett med NNR eller annan organisation som företräder uppgiftslämnarna				X	
A2	2.2/5.1/5.2/5.4/5.5	4f	Vilka bestämmelser om sekretess i sekretesslagen (1980:100) som kan bli tillämpliga på de insamlade uppgifterna	X				
A2	2.2/5.5	4g	Vad som gäller om uppgifternas bevarande				X	
A2	2.3	4h	Eventuella påföljder om uppgifterna inte lämnas				X	
A2		4i	Andra förhållanden som är av betydelse i sammanhanget, såsom den enskildes rätt att ansöka information och få rättelse				X	
A1	5.3/5.5/5.6	5.	Finns rutiner för prövning av utlämnande av uppgifter ur sekretesssynpunkt (får vi lämna ut uppgifterna och i så fall på vilket sätt)? (9 kap 4§ sekretesslagen 1980:100)		X			
A1		6.	Finns rutiner för att förhindra att den officiella statistiken kan sammanföras med andra uppgifter i syfte att utröna den enskildes identitet? (6§ lagen om den officiella statistiken)				X	
		7.	<i>Har alla möjligheter att minska uppgiftslämnarbördan tagits tillvara?</i>					
C5/I9	6.1/6.2/8.3/9.1/9.5/9.6/10.2/10.3/10.4	7a.	Finns en analys över möjligheten att minska urvalet?				X	
C5/I9	6.1/6.2/9.6	7b.	Finns en analys över möjligheten till urvalssamordning?				X	
C5/I9	8.3/9.1/9.2	7c.	Finns en analys över möjligheten att minska antalet variabler?				X	
C5/I9	9.2	7d.	Har en analys gjorts avseende möjligheten att skicka ut enkäten så				X	

			att den i tiden passar uppgiftslämnarna?					
C5/I9	9.3/10.2	7e.	Kan uppgiftslämnarna besvara blanketten elektroniskt?				X	
C4/I9	8.1/9.3/9. 5/9.6/10. 3/10.4	7f.	Finns en analys gjord över möjligheten att använda administrativa data				X	
A1	2.2/5	8.	Har skriftligt avtal upprättats mellan myndigheten och handläggaren om behandling av personuppgifter? (30§ PuL)				X	

Användarbehov								
A1	1.6	9.	Används beteckningen "Sveriges officiella statistik eller symbolen för officiell statistik i rapporten där statistiken publiceras? (4§ lagen om officiell statistik)	X				
A3		10.	Har statistiken publicerats så snart den är framställd? (3§ SCB-FS 2002:16)	X				
A3	6.5/13.1/ 13.2/13.3	11.	Har statistiken publicerats i rätt tid enligt ursprunglig publiceringsplan? Om JA gå vidare till fråga 4 (6§ SCB-FS 2002:16)		X			
A3	6.5/13.1/ 13.2/13.3	11.	Har statistiken publicerats i rätt tid enligt ursprunglig publiceringsplan? Om JA gå vidare till fråga 4 (6§ SCB-FS 2002:16)		X			
A3	6.5/13.4	12.	Om tidpunkt för publicering ändrats, har publiceringsplanen uppdaterats? (6§ SCB-FS 2002:16)	X				
		13.	Finns översättning till engelska i sådan utsträckning att engelsktalande användare kan bilda sig en uppfattning om statistikens huvudinnehåll? (1§ SCB-FS 2002:16)					
		13a	<u>Har följande översatts:</u>					
A3		13b.	Titel	X				
A3		13c	Beteckning SOS				X	
A3		13d	Tabellförteckning	X				
A3		13f	Tabellrubrik	X				

A3		13g	Sammanfattning	X				
A3		13h	List of terms	X				
A4	6.4/15.6	14.	Har "Beskrivning av statistiken" upprättats och publicerats? (13§ förordningen om officiell statistik samt 1§ SCB-FS 2002:16)	X				
A4	6.4	15.	Har "Beskrivning av statistiken" publicerats samtidigt som den officiella statistiken? (13§ förordningen om officiell statistik samt 1§ SCB-FS 2002:16)	X				
A3		16.	Innehåller den publicerade rapporten uppgifter om tidigare publicering av statistiken? Om inte uppenbart onödigt. (4§ SCB-FS 2002:16)				X	
A2		17.	Är den individbaserade statistiken könsuppdelad? (14§ förordningen om officiell statistik)				X	
A3		18.	Finns dokumentation i sådan omfattning att framtida användning och bevarande av datamaterial underlättas? (3§ SCB-FS 2002:16)		X			
A2		19.	Har riksarkivet underrättats om förestående gallring? (12§ Statistikförordningen)				X	
A1		20.	Har icke gallrat material överlämnats till en arkiveringsmyndighet? (19§ Statistiklagen)				X	
B2		21.	Är de viktigaste användarna dokumenterade?				X	
B1	11.1/15.6	22.	Framgår det tydligt i "Beskrivningen av statistiken" hur den kan användas?	X				
B3	11.1/11.2	23.	Har hänsyn tagits till användarnas behov och önskemål gällande statistikens utformning?				X	
B3	11.1	24.	Sker uppföljning av användarnas behov kontinuerligt (årligen eller annat)?				X	
B4	11.1/11.3	25.	Inhämtas synpunkter på användarnas behov av förändring av statistiken?				X	
B2	1.6	26.	Framgår det för användarna vad som är Officiell Statistik?	X				
B2		27.	Är den engelska översättningen av SM:et tillräcklig för icke-svenskspråkiga användare?			X		

C11/I6	6.3	28.	Dokumenteras de fel som upptäcks i redan publicerade data?				X	
C11/I6		29	Åtgärdas fel som upptäcks enligt ROS riktlinjer				X	
I6	6.6	30.	Får alla användare tillgång till statistiken samtidigt	X				
C2	9.6	31.	Vad har gjort för att underlätta sam användning av statistiken?					
C2	14.3	31a	Används svensk lantbrukstypologi vid publicering (storleksindelning efter hektar ingår här)	X				
C2	14.3	31b.	Används EU:s typologi vid publicering		X			
C2	14.3	31c.	Används svensk nationell typologi vid publicering	X				
C2	14.3/7.4	31d.	Används annan/egen typologi vid klassificering				X	
C2	14.3	31e.	Agnes relevanta standarder på ett sådant sätt att sam användbarheten underlättas?	X				
C11		32.	Finns mätinstrumentet allmänt tillgängligt?		X			
C11		33.	Finns administrativa register som används dokumenterade?	X				
C1	7.1	34.	Anges relevanta EU-förordningar i beskrivningen av statistiken?	X				
C1	1.7/4.1-4.5/6.5/7.1/7.3/8.3/13.1/13.2	35.	Följs EU:s förordningar och direktiv vad gäller innehåll, kvalitet, och tidhållning?	X				

Planering och genomförande av undersökningen								
C3	1.7/4.5/7.1/7.2/7.7	36.	Har metodexpertis bedömt/utvecklat/rådfrågats vad gäller vald statistisk metod?				X	
C8	1.7/8.1/8.2	37.	Har metodexpertis granskat utformningen av mätinstrumentet?				X	
C8	1.7/8.1/8.2	38	Har mätinstrumentets utformning granskats av expertis avseende blankettutformning/ kommunikation med jordbrukare eller dylikt?				X	
C8		39	Är kommentarer avseende dokumentets utformning dokumenterade?				X	
C8	8.2	40.	Är mätinstrumentet testat på en testgrupp av respondenter?				X	
C8		41.	Är testet dokumenterat?				X	

		42.	Har under de senaste tre åren fördjupande kvalitetsstudier gjorts inom något av följande områden?					
C10;I4	1.7/4.1/4.2/4.4/4.5/8.3	42a	Kvalitetsstudie- design av undersökningen				X	
C10;I4	1.7/4.1/4.2/4.4/4.5/7.3/8.1/8.2/8.3/8.4/9.1/9.3/9.5/12.1/12.2	42b	Kvalitetsstudie- datakällor och datainsamling				X	
C10;I4	1.7/4.1/4.2/4.4/4.5/7.1/7.2/8.5/12.1/12.2	42c	Kvalitetsstudie- bearbetning, estimation, analys				X	
C10;I4	6.3/6.5/13.1/13.2/13.4/15.2/15.6	42d	Kvalitetsstudie- publicering,				X	
C10;I4	6.6/11.1/13.3/15.1	42e	Kvalitetsstudie- användarbehov				X	
		43.	Finns dokumentation avseende den senaste produktionsomgången inom följande områden?					
C11	15.6	43a	Dokumentation- design av undersökningen				X	
C11	15.6	43b	Dokumentation- datakällor och datainsamling				X	
C11	15.6	43c	Dokumentation- bearbetning, estimation, analys				X	
C11	6.3/15.6	43d	Dokumentation- publicering,				X	
C11		43e	Dokumentation- användarbehov				X	
C11	10		Dokumentation- ekonomiskt utfall				X	
		44.	Finns dokumentation avseende den senaste produktionsomgången inom följande områden?					
C11, I12	1.7/12.2/15.6	44a	Dokumentation- urvalsfel				X	
C11, I12	1.7/12.2/15.6	44b	Dokumentation- svarsfrekvens för undersökningen				X	
C11, I12	1.7/12.2/15.6	44c	Dokumentation- partiellt bortfall				X	
C11, I12	1.7/12.2/15.6	44d	Dokumentation- imputationer				X	
C11, I12	1.7/12.2/15.6	44e	Dokumentation- övertäckning				X	

C11, I12	1.7/12.2/ 15.6	44f	Dokumentation- undertäckning				X	
C11, I12	1.7/12.2/ 15.6	44g	Dokumentation- mätfel				X	
		45	Finns process och arbetsbeskrivning/ar för framtagning av statistiken?					
C11		45a	Finns det en tidsplan för framtagningen av den senaste årgången av statistiken?				X	
C11		45b	Finns dokumentation över arbetsgången, t.ex. var data hämtas, nyckelpersoner som kan behöva tillfrågas etc.?	X				
C11		45c	Finns dokumentation över föreskriftsprocessen?				X	
C11	1.5	45d	Finns dokumentation avseende IT-uppdatering, IT-utveckling?				X	
C11		45e	Finns någon form av övergripande dokumentation över viktiga flöden för att ta fram statistiken				X	
C12	4.1/4.2/4. 4/12.1/12 .2	46.	Görs en utvärdering efter varje produktionsomgång?				X	
C11	8.6, 12.3	47	Dokumentera större revisioner av statistiken t.ex. genom att jämförelser bakåt underlättas?				X	
C11	13.5	48	Övervägs publicering av preliminära data där så är lämpligt?				X	
C11	14.1	49	I de fall månadsstatistik/kvartalsstatistik publiceras jämförs dessa resultat med årssiffror?				X	
C11	14.1	50	I de fall som statistik publiceras för olika tidpunkter på ett år t.ex. djurantal, analyseras skillnader före publicering?				X	
C11	14.2	51	Dokumenteras systematiskt skillnader över tid och vad dessa beror på?				X	
C11	14.4	52	För hur många produkter dokumenteras brott i tidsserier?				X	
C11	15.3	53	Jämförs statistik från olika källor där så är lämpligt?				X	
C11	15.4	54	Görs specialstudier om användarna vill ha sådana? Och är dessa tillgängliga för allmänheten?				X	

Registeranvändning För produkter som baseras på register

C11		55	Finns ämnesmässig kunskap om registret avseende registrets syfte,	X				
-----	--	-----------	---	---	--	--	--	--

			de definitioner som finns i registret etc.					
C11		56	Tas sådana kontakter att förändringar i registret är kända i förväg?	X				
C11		57	Har analyser gjorts av de skillnader av variabel definitioner i registret jämfört med de definitioner som önskas i statistiken?	X				
C11		58	Har analyser gjorts av skillnader i population och objektsdefinitioner och hur detta påverkar statistikens kvalitet?	X				
C11		59	Har det skett yttre händelser som kan antas påverka kvaliteten av registret?		X			
C11		60	Har en helhetsbedömning av registrets kvalitet för statistikändamål gjorts?	X				
C11		61	Görs en granskning av registrets kvalitet?	X				
C11		62	Har olika källor integrerats när kvaliteten i register bedöms?		X			
C11		63	Har kvaliteten vid matchning analyserats?		X			
C11		64	Är registret dokumenterat på ett sådant sätt att registrets kvalitet kan bedömas?	X				

5.2 Plan för analysrapporter

6. Dokumentation av observationsregister för arkivering

7. Länkar till ytterligare dokumentation

Företagsdatabasen, FDB:

Information och dokumentation om Företagsdatabasen:

<http://www.scb.se/NV0101/>

2016-02-23

Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik, RAMS:

Information och dokumentation om RAMS: <http://www.scb.se/RAMS/>

2016-02-23

SNI 2007:

Information om samtliga SNI-koder hittas på: <http://www.sni2007.scb.se/>.

2016-02-23

Jordbruksverket
27(27)

FÖRDJUPAD DOKUMENTATION AV STATISTIKEN

Marknadsavdelningen/Statistikenheten
Emma Wixe

Statistik publicerad av Jordbruksverket hittas på:
www.jordbruksverket.se/statistik

2016-02-23